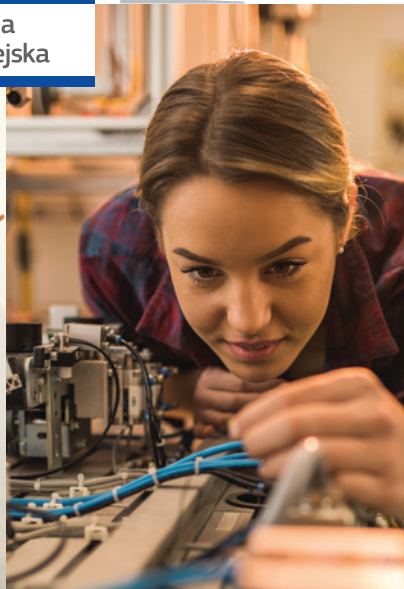

Komisja
Europejska

W centrum uwagi: DZIAŁANIA UE NA RZECZ KOBIET

Luty 2020 r.

Równouprawnienie płci jest **podstawową wartością Unii Europejskiej** wyrażoną już w traktacie rzymskim z 1957 r., w którym ustanowiono zasadę równego wynagrodzenia za tę samą pracę. Od tego czasu UE nieustannie stara się przeciwdziałać dyskryminacji ze względu na płeć. Dzięki temu Europa jest obecnie jednym z najbezpieczniejszych i najsprawiedliwszych miejsc na świecie dla kobiet.

Nadal konieczna jest jednak walka o prawa kobiet i ochrona tych praw. Choć kobiety w Europie powinny cieszyć się równością, upodmiotowieniem i bezpieczeństwem, dla zbyt wielu z nich prawa te nie są jeszcze rzeczywistością. Statystyki pokazują, że kobiety są w niedostatecznym stopniu reprezentowane na stanowiskach decyzyjnych w polityce i biznesie, a w całej UE nadal zarabiają o 16 proc. mniej niż mężczyźni. Przemoc ze względu na płeć oraz molestowanie wciąż są szeroko rozpowszechnione.

DZIAŁANIA UE

UE dąży do zapewnienia kobietom takich samych możliwości w miejscu pracy, jakie mają mężczyźni, np. prawa do równego wynagrodzenia. Pomaga też zarówno mężczyznom, jak i kobietom osiągnąć równowagę między pracą a innymi obszarami życia. Kolejnym głównym priorytetem jest powstrzymanie przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz promowanie równouprawnienia płci w UE i na całym świecie. UE promuje również równouprawnienie płci na stanowiskach decyzyjnych. Prace Komisji Europejskiej we wszystkich tych obszarach opierają się na jej **strategicznym zaangażowaniu na rzecz równouprawnienia płci w latach 2016–2019**.

Według prognozy z 2017 r. dla 28 państw członkowskich, poprawa sytuacji w zakresie równouprawnienia płci mogłaby przyczynić się do stworzenia 10,5 mln miejsc pracy do 2050 r. i wzrostu gospodarczego w UE o 1,95–3,15 bln euro.

W 2017 r. UE przedstawiła **plan działania** na rzecz zniwelowania różnic w wynagrodzeniu kobiet i mężczyzn. W planie podjęto takie kwestie, jak stereotypy i równowaga między życiem zawodowym a prywatnym, oraz wezwano rządy, pracodawców i związki zawodowe do podjęcia działań w celu zapewnienia sprawiedliwego ustalania wynagrodzenia kobiet.

MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA I WYNAGRODZENIE

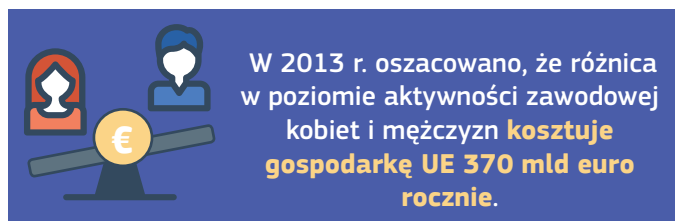
Zróźnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć

W 2016 r. kobiety w UE zarabiały średnio 16 proc. mniej niż mężczyźni.

Wiele kobiet nadal nie osiąga pełnej niezależności ekonomicznej. Bariery utrudniające uczestnictwo w rynku pracy oraz obowiązki opiekuńcze wielu kobiet – to tylko niektóre z powodów, dla których kobiety pracują mniej niż mężczyźni i w sektorach gorzej opłacanych, decydują się na większą liczbę przerw w karierze zawodowej i mają mniejsze szanse na awans. UE dąży jednak do zapewnienia kobietom równych szans w zakresie zatrudnienia i równości wynagrodzeń.

W 2017 r. w UE pracowało 66,5 proc. kobiet w wieku od 20 do 64 lat w porównaniu z 62,1 proc. w 2010 r. Wskaźnik zatrudnienia mężczyzn wynosił 78 proc. w 2017 r. i 75,1 proc. w 2010 r. Zasada równości wynagrodzeń jest uwzględniona w traktatach UE i w **przepisach dotyczących równości kobiet i mężczyzn na rynku pracy**, jednak we wszystkich państwach członkowskich zapewnienie prawidłowego stosowania tych przepisów nadal stanowi wyzwanie.

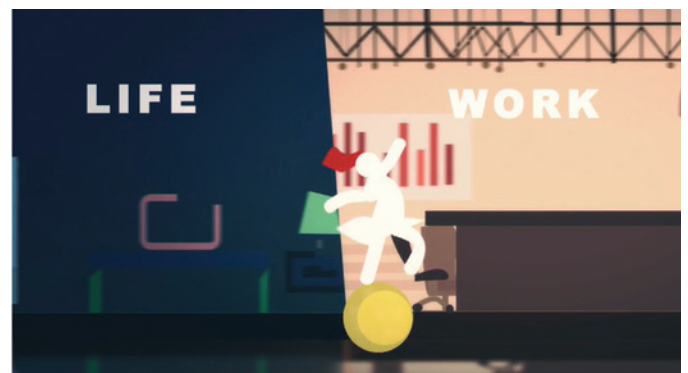
W 2013 r. oszacowano, że różnica w poziomie aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn **kosztuje gospodarkę UE 370 mld euro rocznie**.

DZIAŁANIA UE NA RZECZ POPRAWY RÓWNOUPRAWNIENIA PŁCI I RÓWNOWAGI MIĘDZY ŻYCIEM ZAWODOWYM A PRYWATNYM

Równouprawnienie płci jest problemem nie tylko kobiet, lecz także mężczyzn. Stanowi ono centralny element **Europejskiego filaru praw socjalnych**, którego celem jest zapewnienie równego traktowania i równych szans kobietom i mężczyznom we wszystkich dziedzinach. Dotyczy to uczestnictwa w rynku pracy, warunków zatrudnienia i rozwoju kariery.

Na mocy dyrektywy przyjętej w 2014 r. UE nakłada na duże spółki giełdowe obowiązek publikowania informacji o zarządach spółek w odniesieniu do ich polityki różnorodności, takich jak wiek, płeć, wykształcenie i doświadczenie zawodowe.

Ale życie to nie tylko praca i pieniądze. Znaleźnienie równowagi między pracą, zabezpieczeniem dochodów a przeznaczeniem czasu dla siebie i swojej rodziny jest istotną kwestią zarówno dla kobiet, jak i mężczyzn.

Film wideo na temat równowagi między życiem zawodowym a prywatnym: <https://bit.ly/2tUdtPb>

Inicjatywa Komisji Europejskiej na rzecz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym opiera się na obecnej w europejskim filarze zasadzie dotyczącej równego traktowania i wprowadza nowe – lub wzmacnia już istniejące – prawa na szczeblu UE, aby przyczynić się do zrównoważenia podziału obowiązków opiekuńczych między kobietami i mężczyznami, czym wspiera zatrudnienie kobiet. **Prawa te obejmują** urlop ojcowski, rodzicielski i opiekuńczy oraz elastyczną organizację pracy dla rodziców i opiekunów.

Inicjatywa obejmuje również zbiór środków zapewniających państwom członkowskim wsparcie w zapewnianiu ochrony przed zwolnieniem pracownic w ciąży, jak również osób korzystających z urlopu ze względów rodzinnych, poprawie świadczeń opiekuńczych oraz rozwiązaniu problemu czynników ekonomicznych zniechęcających drugich żywicieli rodziny do podejmowania pracy.

Kwestie zdrowotne mogą się różnić w przypadku kobiet i mężczyzn. **Trzeci Program działań Unii w dziedzinie zdrowia** służy zapewnieniu równych szans w zakresie dobrego zdrowia i opieki zdrowotnej wysokiej jakości, niezależnie od płci.

W JAKI SPOSÓB UE POMAGA KOBIECIOM W ŚWIECIE PRACY?

UE bierze pod uwagę szczególne potrzeby kobiet w różnych programach i politykach wydatków, a **Europejski Fundusz Społeczny** każdego roku pomaga milionom osób stojącym przed różnymi wyzwaniami poprawić ich szanse zatrudnienia.

Konkretne działania mające pomóc kobietom w znalezieniu pracy obejmują programy przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji. Fundusz umożliwia kobietom również powrót do pracy po przerwie w karierze zawodowej, np. poprzez zapewnienie wysokiej jakości opieki nad dziećmi i indywidualnego doradztwa, a także poprzez poprawę świadomości pracodawców w zakresie wyzwań stojących przed kobietami. Europejski Fundusz Społeczny wspiera projekty w Twoim kraju. Jego liczne udane **inicjatywy** przyczyniają się do rzeczywistych zmian w życiu obywateli.

Projekty finansowane w **regionach UE** stwarzają kobietom nowe możliwości dzięki zapewnieniu im dostępu do finansowania, zindywidualizowanego wsparcia lub doradztwa w celu

rozpoczęcia działalności gospodarczej. Programy i projekty realizowane są również w **Twoim kraju lub regionie**.

Platforma WEgate jest punktem kompleksowej obsługi dla kobiet, które chcą rozpocząć lub rozwinąć działalność gospodarczą. Zawiera ona informacje na temat szkoleń, mentoringu, doradztwa i tworzenia sieci kontaktów. Można na niej również znaleźć informacje, jak **unijne pożyczki oraz kapitał wysokiego ryzyka** umożliwiają ludziom zakładanie lub rozwijanie działalności.

UE **podejmuje również działania** mające na celu zwiększenie udziału kobiet w sektorze cyfrowym poprzez przełamywanie stereotypów, promowanie kształcenia i szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych oraz zachęcanie większej liczby przedsiębiorczyń do aktywności w tym sektorze. **Europejska sieć na rzecz kobiet w sektorze cyfrowym** została utworzona w 2018 r. po to, by dziewczęta i kobiety aktywne w tym sektorze mogły tworzyć sieci kontaktów i współpracować w zakresie pomysłów i doświadczeń w tej dziedzinie. Około **20 przedsiębiorstw technologicznych** zobowiązało się również do stworzenia kultury i środowiska pracy sprzyjających włączeniu społecznemu i zrównoważonych pod względem płci.

UE angażuje się też w zmniejszanie **różnic w sytuacji kobiet i mężczyzn w dziedzinie badań naukowych i innowacji**. Na przykład w ramach programu „Horyzont 2020” wspiera organizacje badawcze i uniwersytety we wdrażaniu planów dotyczących równouprawnienia płci. Przyznawana co roku **Europejska Nagroda dla Innowatorów** jest wyrazem uznania dla kobiet, które nie są jedynie wybitnymi naukowcami i innowatorkami, ale także odnoszącymi sukcesy przedsiębiorczyniami. UE podejmuje również działania na rzecz poprawy zatrudnienia kobiet w innych sektorach takich jak **transport**.

STOP PRZEMOCY WOBEC KOBIET

**W UE co trzecia kobieta
po 15. roku życia doświadczyła
przemocy fizycznej lub seksualnej.**

Badanie dotyczące przemocy wobec kobiet
przeprowadzone przez Agencję Praw Podstawowych
Unii Europejskiej (2014 r.)

Każdy ma prawo do życia wolnego od przemocy. Przemoc wobec kobiet i dziewcząt nasila się jednak na całym świecie. W wielu miejscach nastawienie wobec ofiar przyczynia się do tego problemu: [badanie Eurobarometru z 2016 r.](#) wykazało, że w niektórych państwach UE przemoc wobec kobiet jest nadal akceptowana, a nawet uzasadniana. Większość ofiar handlu ludźmi zgłaszanych w UE to kobiety i dziewczęta. Prawodawstwo w zakresie zwalczania handlu ludźmi w UE nakłada obowiązek przyjęcia środków uwzględniających aspekt płci. Towarzyszą mu środki polityczne i programy finansowe wspierające państwa członkowskie.

Wszystkie państwa członkowskie UE oraz sama Unia Europejska podpisały Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (znanej również jako [konwencja stambulska](#)). Konwencja zobowiązuje państwa do zapobiegania wszelkim formom przemocy i ich kryminalizacji oraz do ochrony ofiar i ścigania sprawców.

Unijna [kampania NON.NO.NEIN](#) zachęca mężczyzn i kobiety do opowiedzenia się przeciwko przemocy wobec kobiet. UE finansuje również projekty dotyczące zwalczania przemocy ze względu na płeć oraz wspierania ofiar w ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo”.

Na szczeblu globalnym UE i Organizacja Narodów Zjednoczonych uruchomiły w 2017 r. [inicjatywę „Spotlight”](#), aby wyeliminować wszelkie formy przemocy wobec kobiet i dziewcząt. Inicjatywę tę UE wsparła kwotą 500 mln euro.

PROMOWANIE RÓWNOŚCI I OCHRONA TWOICH PRAW

Masz [prawa](#) i możesz podjąć działania, jeżeli uważasz, że zostały one naruszone. Aby uzyskać więcej informacji na temat sytuacji w swoim kraju pod względem niedyskryminacji i równego traktowania, należy skontaktować się z odpowiednim członkiem [europejskiej sieci krajowych](#)

[organów ds. równości](#) utworzonej w celu promowania jednolitego stosowania prawa Unii w tych dziedzinach.

Co roku Komisja Europejska publikuje [obszerne sprawozdanie](#) na temat stanu równouprawnienia płci w UE. Wyroki [Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej](#) odgrywają ważną rolę w promowaniu równouprawnienia płci, zapewniając jednolite interpretowanie i stosowanie prawa Unii we wszystkich państwach UE.

[Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn](#) wspiera państwa członkowskie i UE w ich wysiłkach na rzecz promowania i zapewnienia równych szans kobietom i mężczyznom w całej Europie i poza nią. Instytut monitoruje postępy za pomocą [wskaźnika równouprawnienia płci](#). Komisja Europejska wspiera europejskie sieci organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym [Europejskie Lobby Kobiet](#), sieć [WAVE – Women Against Violence Europe](#) (Kobiety przeciw Przemocy – Europa), [European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence](#) (Europejską Sieć Programów Pracy ze Sprawcami Przemocy w Rodzinie) oraz europejską sieć [END FGM](#) (sieć na rzecz wyeliminowania okaleczania żeńskich narządów płciowych). Współpracują one ściśle z instytucjami UE w kwestiach praw kobiet i równouprawnienia kobiet i mężczyzn, a także mogą pomóc w kontakcie z odpowiednimi organizacjami w Twoim kraju.

POPRAWA POZYCJI KOBIET W POLITYCE I NA STANOWISKACH DECYZYJNYCH

UE stara się pomóc kobietom w przełamaniu bariery szklanego sufitu w biznesie i polityce. Współpracuje z rządami, przedsiębiorstwami, związkami zawodowymi i organizacjami pozarządowymi, aby opracować i wdrożyć ogólnounijne działania na rzecz równowagi płci na najwyższych szczeblach, a także gromadzi i rozpowszechnia informacje oraz promuje dobre praktyki.

W grudniu 2019 r. Ursula von der Leyen została pierwszą kobietą przewodniczącą Komisji Europejskiej. Christine Lagarde objęła urząd szefowej Europejskiego Banku Centralnego w listopadzie 2019 r., dzięki czemu kobieta została po raz pierwszy prezesem EBC. Emily O'Reilly jest Europejską Rzecznik Praw Obywatelskich. Do jej zadań należy badanie skarg dotyczących niewłaściwego administrowania przez instytucje UE.

Zasady regulujące zatrudnienie w instytucjach UE muszą być stosowane bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na płeć, w tym w odniesieniu do wynagrodzenia. Pracownicy mają prawo do urlopu rodzicielskiego lub urlopu ze względów rodzinnych. Komisja Europejska nie stosuje dyskryminacji w rekrutacji ani awansowaniu pracowników, a także zapewnia swoim pracownikom elastyczne środowisko pracy oparte na szacunku. Komisja opracowała również strategię promującą równowagę między życiem zawodowym a prywatnym oraz dobrostan pracowników.

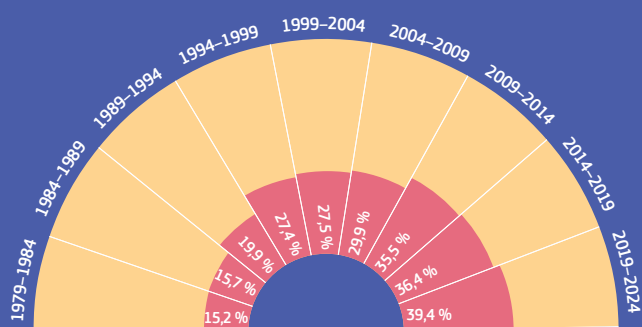
Były przewodniczący Komisji Europejskiej Jean-Claude Juncker wyznaczył również cel, zgodnie z którym do końca poprzedniej kadencji w 2019 r. co najmniej 40 proc. kadry kierowniczej średniego i wyższego szczebla w Komisji Europejskiej miały stanowić kobiety. W październiku 2019 r. kobiety stanowiły 41 proc. wszystkich zarządzających, co oznacza wzrost w porównaniu z 30 proc. w 2014 r.

Przewodnicząca i kobiety komisarze w Komisji Europejskiej

Ursula von der Leyen, Przewodnicząca Komisji Europejskiej | **Margrethe Vestager** (wiceprzewodnicząca wykonawcza) Europa na miarę ery cyfrowej | **Věra Jourová** (wiceprzewodnicząca) Wartości i przejrzystość | **Dubravka Šuica** (wiceprzewodnicząca) Demokracja i demografia | **Marija Gabriel** Innowacje i młodzież | **Elisa Ferreira** Spójność i reformy | **Stella Kyriakides** Zdrowie | **Helena Dalli** Równość | **Ylva Johansson** Sprawy wewnętrzne | **Adina Vălean** Transport | **Jutta Urpilainen** Partnerstwa międzynarodowe | **Kadri Simson** Energia

Proporcja kobiet i mężczyzn w Parlamencie Europejskim

Po wyborach w 2019 r. kobiety stanowią 39,4 proc. postów do Parlamentu Europejskiego (stan na luty 2020 r.)

W wyniku wyborów do Parlamentu Europejskiego odnotowano niewielki wzrost liczby kobiet do 39,4 proc. – co stanowi rekordowy poziom. Kobiety zdobyły co najmniej 50 proc. miejsc w przypadku siedmiu państw członkowskich: Danii, Łotwy, Luksemburga, Malty, Słowenii, Finlandii i Szwecji.

POPRAWA ŻYCIA NA CAŁYM ŚWIECIE

Unia Europejska dąży do poprawy warunków życia dziewcząt i kobiet na całym świecie za pomocą swoich strategii politycznych, w szczególności **ram na rzecz równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet**. Dzięki tym ramom UE wspiera państwa partnerskie, zwłaszcza państwa rozwijające się, państwa objęte procesem rozszerzenia i państwa sąsiadujące, aby osiągnąć konkretne wyniki w dziedzinie równouprawnienia płci określone w jej planie działania.

UE nadal dąży do równości płci we współpracy na rzecz rozwoju poprzez nadanie jej priorytetowego znaczenia w dialogach politycznych i merytorycznych z krajami partnerskimi. Na przykład w kontekście **negocjacji handlowych z Chile** UE po raz pierwszy zaproponowała przepisy dotyczące nie tylko handlu, ale również równouprawnienia płci.

Podejście dwutorowe UE skupia się na uwzględnianiu aspektu płci i działaniach ukierunkowanych na problematykę płci w wielu dziedzinach: budowaniu potencjału krajów rozwijających się; wspieraniu organizacji kobiecych oraz rozpowszechnianiu informacji na temat równouprawnienia płci poprzez wytyczne, najlepsze praktyki i podnoszenie świadomości.

UE przeprowadziła również negocjacje dotyczącym włączenia celów w zakresie równouprawnienia płci do **Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030**. Cele te koncentrują się na eliminacji przemocy wobec kobiet, na uznawaniu za pracę bezpłatnej opieki i obowiązków domowych oraz na powszechnym dostępie do praw oraz zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego. Ponadto wyrażono jednoznaczne zobowiązanie do uwzględniania aspektu płci we wszystkich celach zrównoważonego rozwoju, celach ogólnych i wskaźnikach.

UE i jej państwa członkowskie zobowiązały się również do silnego akcentowania aspektu płci we wszystkich swoich strategiach politycznych i praktykach wobec państw rozwijających się. Odbyna się to za pośrednictwem **Europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju z 2017 r.** Jednym z jego głównych celów jest ożywienie dialogu politycznego w celu wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, promowanie ich istotnej roli w rozwoju i zmianie oraz zwiększenie ukierunkowanych działań na rzecz równouprawnienia płci.

W ciągu ostatnich dwóch lat UE udzieliła wsparcia ponad 1,5 mln dziewcząt i kobiet, świadcząc usługi ochrony i opieki związane z okaleczaniem żeńskich narządów płciowych. W rezultacie 3 tys. społeczności, reprezentujących 8,5 mln osób, złożyło publiczne oświadczenia o zaprzestaniu tej praktyki.

UE docenia również kobiety walczące o swoje prawa na całym świecie. Ocalałe z Państwa Islamskiego **Nadia Murad i Lamiya Aji Bashar** oraz pakistańska działaczka na rzecz kształcenia dziewcząt **Malala Yousafzai** otrzymały Nagrodę im. Sacharowa przyznaną przez Parlament Europejski.

Co więcej, kraje kandydujące, których celem jest przystąpienie do UE, muszą w pełni przestrzegać **podstawowej zasady dotyczącej równouprawnienia płci** oraz muszą dążyć do włączenia przepisów UE w tej dziedzinie do swoich własnych struktur. Stanowi to priorytetową kwestię procesu rozszerzenia.

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej

Masz pytania dotyczące Unii Europejskiej?
Odpowiedz na nie Europe Direct:
00 800 6 7 8 9 10 11,
<http://europedirect.europa.eu>

Interaktywna wersja tej publikacji
z linkami do treści internetowych jest
dostępna w formatach PDF i HTML:
<https://op.europa.eu/webpub/com/factsheets/women/pl/>

Publikacja Komisji Europejskiej z cyklu **W centrum uwagi**

© Unia Europejska, 2020

Komisja Europejska wdrożyła politykę ponownego wykorzystywania swoich dokumentów zgodnie z decyzją Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Z wyjątkiem przypadków, w których stwierdzono inaczej, ponowne wykorzystywanie tego dokumentu jest dozwolone na podstawie licencji Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Oznacza to, że ponowne wykorzystywanie jest dozwolone pod warunkiem odpowiedniego poinformowania o autorze oraz o wszelkich zmianach wprowadzonych w dokumencie.

W przypadku wykorzystania lub powielania elementów, które nie są własnością Unii Europejskiej, konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od właściwych podmiotów prawa autorskiego. Unia Europejska nie posiada praw autorskich do następujących elementów:

Wszystkie fotografie na stronie 1: © iStock.

Print	ISBN 978-92-76-10251-9	ISSN 2529-2587	doi:10.2775/113671	NA-AS-19-003-PL-C
PDF	ISBN 978-92-76-10191-8	ISSN 2529-282X	doi:10.2775/822096	NA-AS-19-003-PL-N
HTML	ISBN 978-92-76-12734-5	ISSN 2529-282X	doi:10.2775/723768	NA-AS-19-003-PL-Q